

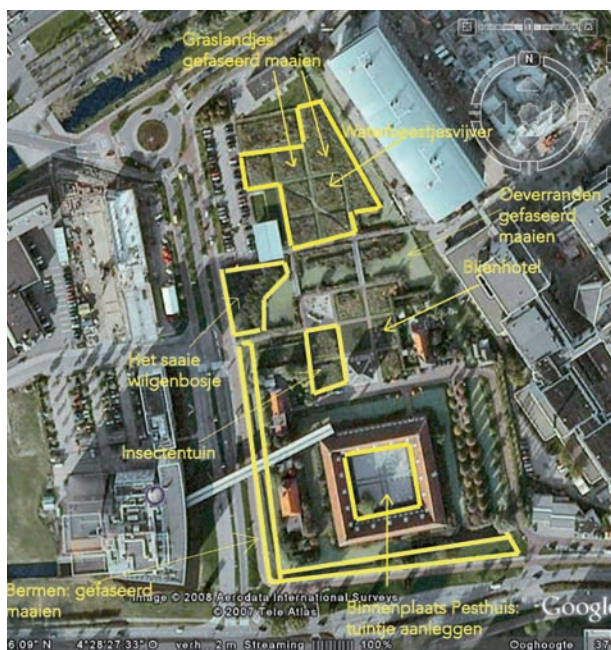
Jubileumdag 6 september 2008

De jubileumdag vormde het hoogtepunt van de feestelijkheden van het 33,3-jarig jubileum van stichting EIS-Nederland. Er waren ruim 150 bezoekers. Tijdens het ochtenddeel waren er twee lezingen, waar in beide een maatschappelijke aspect van de entomofauna belicht werd. Matthijs Schouten, hoogleraar aan de Wageningen Universiteit en verbonden aan Staatsbos-beheer, verhaalde over het cultuurhistorische aspect binnen de entomologie. De toehoorders zullen na zijn lezing de gaspel-doorn voorgoed met andere ogen bezien. Menno Schilthuizen, onderzoeker bij Naturalis, blikte naar de toekomst en gaf zijn visie op ecologische voorspellingen. Van beide lezingen is een samenvatting opgenomen in deze nieuwsbrief.

Daarnaast werd het boekje 'Passie voor kleine beestjes' uitgereikt aan Bert Geerken, directeur van het museum Naturalis.

Dit boekje geeft een inzicht in de activiteiten en ontwikkeling van de stichting EIS-Nederland. De hoofdmoot wordt gevormd door 25 bijdragen van specialisten die aan EIS verbonden zijn, met als thema 'vreemde beestjes op rare plekken'. Een inhoudsopgave en de pdf's zijn te vinden op www.naturalis.nl/jubileumboekje.

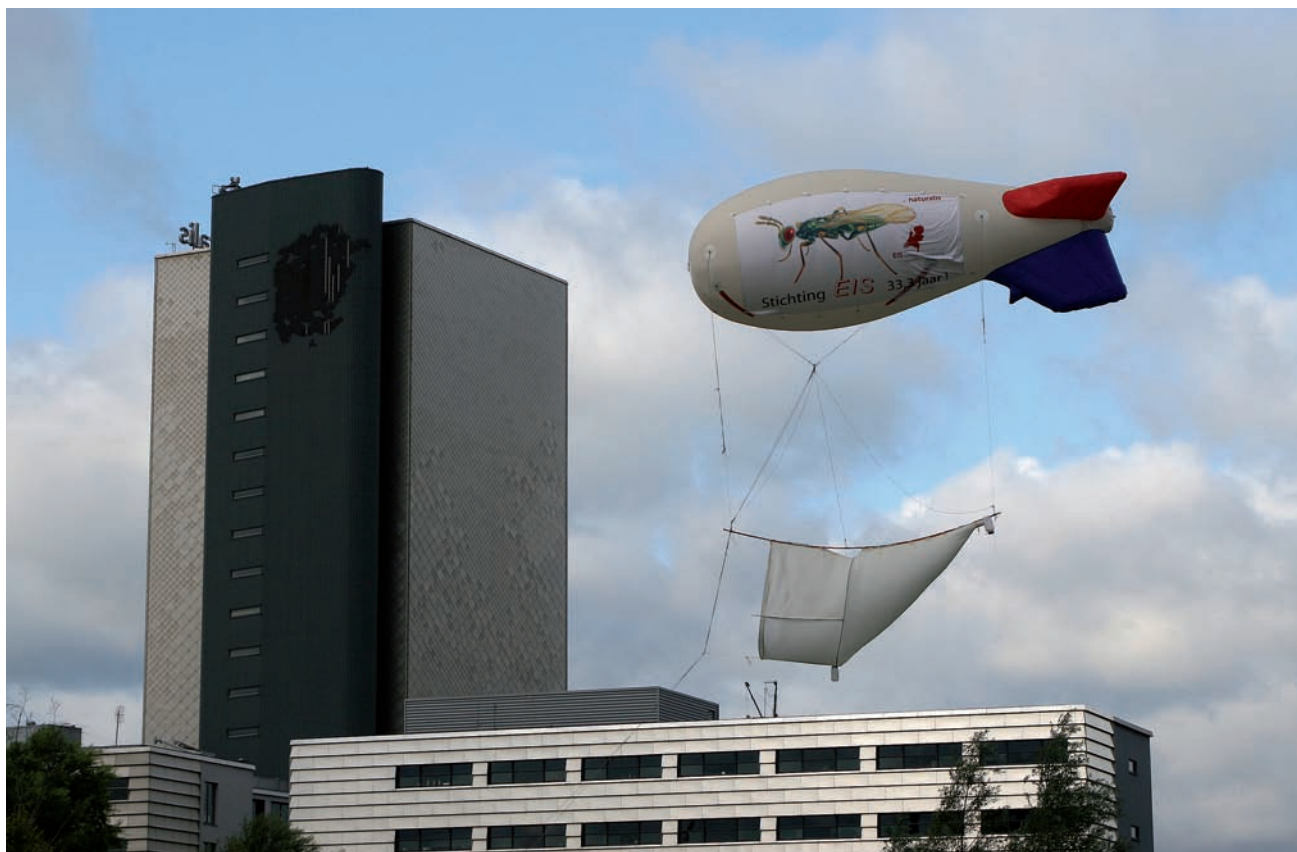

Naast de uitreiking van het jubileumboekje werd ook 'Het Naturalis-Natuurplan' aangeboden aan Bert Geerken. Dit boekje bevat enkele beheeraanbevelingen voor het terrein rondom Naturalis welke direct voort kwamen uit de onverwacht succesvolle resultaten van de inventarisatie van het Naturalisterrein, zie verderop in deze nieuwsbrief.

Naar aanleiding van deze inventarisatie werd een vitrine ingericht in de tentoonstelling van Naturalis. Tijdens het middagdeel werd de inventarisatie van het Naturalisterrein voortgezet. Het aanvankelijke streven van 1000 soorten planten, schimmels en dieren werd al eerder achterhaald en op 5 september stond de biodiversiteitsmeter op 1135 soorten. Het streefgetal was daarom ambitieus bijgesteld tot 1500! Na de lunch trokken de aanwezige specialisten het nauwkeurig afgebakende terrein van Naturalis in om zoveel mogelijk soorten aan de lijst toe te kunnen voegen. Met allerlei hulpmiddelen en methoden werd de strijd aangegaan; insectennetten, waternetten, exhausters, zeven, omgebouwde bladblazers en er waren zelfs mensen die met lieslaarzen het water instapten om ook nog die ene ontbrekende waterkever te vangen die vanaf de kant niet verschalkt kon worden.

Voor het aanwezige publiek en de pers werd bij verschillende methoden uitleg gegeven. Een van de meest in het oog springende methoden, en voor zover bekend de eerste keer dat deze is toegepast in Nederland, was de zeppelin. Deze was

voorzien van een enorm net om zo luchtplankton te vangen. Onder grote belangstelling werd de zeppelin naar beneden gehaald om de oogst te kunnen bekijken. Hij is in totaal slechts drie dagen operatief geweest dus de bijdrage aan de soortenlijst is niet heel substantieel, maar toch interessant eens te zien wat daar zoal in terecht komt.

Menno Reemer had de schone taak om de lijst up-to-date te houden. Hij kon aan het eind van de dag een totaal aantal van 1402 soorten presenteren. Met alle achterstallige determinaties was de algemene overtuiging dat ook die 1500 wel gehaald zou

worden. Het uiteindelijke aantal is uitgekomen op 1569! Verderop in de nieuwsbrief wordt deze lijst gepresenteerd, met een korte analyse en besprekingen van enkele van de opvallende dingen, zoals twee streng beschermde soorten vermeld op de Habitatrictlijn, maar liefst 13 nieuwe soorten voor Nederland, waaronder zelfs een nog onbeschreven soort.

Op de volgende pagina's is een korte foto-impressie van de jubileumdag te bewonderen. Voor meer foto's gaat u naar de jubileumwebsite <http://science.naturalis.nl/eisjubileum>.

Pers

Zowel de jubileumdag als enkele resultaten van de inventarisatie leverden veel publiciteit. Met name de vondst van de nieuwe springstaart voor Nederland, het eerste onverwachte succes van de inventarisatie, en de nieuwe schildwesp voor de wetenschap zijn breed uitgemeten in de media, zowel regionaal als landelijk (o.a. NRC, Trouw en Reformatorisch Dagblad). Daarnaast heeft er ook een groot artikel gestaan in Bionieuws en in Entomo-

logische Berichten. Vroege Vogels heeft een rapportage gemaakt over de zeppelin en op www.nu.nl is een filmpje te vinden over de jubileumdag. Hieronder enkele van de 'headlines' uit de verschillende media.

John T. Smit en Roy Kleukers

bionieuws 20 september 2008 | jaargang 18

ZEPELINS, FUIKEN EN PLATANENSTOFZUIGERS

Soortenjagen bij Naturalis

TAXONOMIE
Door Willy van Strien

Een soorteninventarisatie op het terrein van Naturalis levert onverwachte vondsten op, waaronder een geheel nieuwe schildwespsoort. Bionieuws kijkt mee op een feestelijk dagje inventariseren.

'Gistermiddag stond de teller al op 1259 soorten. Toen we begonnen, hadden we gehoopt op vijfhonderd.' Aan het woord is Menno Reemer, coördinator van een soorteninventarisatie op het terrein van Naturalis. Stichting EIS organiseert de inventarisatie om zijn 33,3-jarig bestaan te vieren. De stichting European Invertebrate Survey brengt in Nederland voorkomende ongewervelde dieren in kaart. De jubileumviering op 6 september is begonnen met een aantal lezin-

nog herkenbaar aan planten als watermunt, heeblaadjes en kantig hertshooi. De een is met een zwarte paraplu in de weer, de ander staat met lieslaarzen in een sloot. Een groepje buigt zich over een bak water waarin vlokreeftjes, bloedzui-

watermijten en hooiwagens krijgen vanmiddag voor het eerst echt aandacht. Hooiwagenexpert Hay Wijnhoven voegt acht soorten hooiwagens aan de inventarisatielijst toe, waarvan één die nooit eerder in het kustgebied is gevonden. Het 'stofzuigen' van een platanen op de binnenplaats levert vier soorten ongewervelden op. Er wordt een watervlo gemeld die pas drie keer in Nederland is gevonden en een fruitvlieg van een geslacht dat nooit eerder in Nederland is aangetroffen. Ook vóór vandaag zijn er al bijzonderheden waargenomen. Matty Berg van de Vrije Universiteit ontdekte een springstaart die nieuw is voor Nederland. Vanmiddag laat hij nog eens zien hoe en waar. Aan de grens van het Naturalisterrein gaat hij naar de slootkant en buigt zich met een zuigapparaatje over het water. Even later zit het ongeveer één millimeter grote beestje op zijn hand. Hoe is hij erop gekomen om

Onder een zeppelin hangt een zelfgemaakt net om het luchtplankton te bemonsteren

Onbekend wespje betrapt

Een intensieve dieren- en plantenzoektocht rond het Leidse Naturalis leverde 1402 soorten op, waaronder één wespje dat de wetenschap tot nu toe altijd ontgaan was.

Het gaat om een piepflinter schildwespje, dat de meeste mensen niet als wesp zouden herkennen. Hoe het beestje zijn levensdagen doortbrengt, is niet helemaal duidelijk, maar waarschijnlijk parasiteert hij op rupsen van kleine vlinders. Dat is tenminste wat naar verwachting moet zijn. De zoektocht leverde nog tien wespsoorten op die al wel wetenschappelijk beschreven waren, maar nu voor het eerst in Nederland werden aangetroffen. Het totale aantal schildwespen in Nederland komt daarmee op 500.

De zoektocht was georganiseerd bij vijf van feestje voor liefhebbers. Tientallen gespecialiseerde biologen onderzochten het terrein van het natuurmuseum om het jubileum van de Stichting EIS juist bij te zetten. Die stichting – de letters staan voor European Invertebrate Survey – is 33,3-jarig geleden opgericht om de verspreiding van ongewervelde dieren in Nederland in kaart te brengen. Dat karwei is nooit af, blijft nu maar weer.

Elmar Veeman

DO 11.09.2008 10:2

Noorderlicht

nu.nl

Nieuw bodemdierje ontdekt op terrein Naturalis

Uitgegeven: 19 augustus 2008 14:43

Laatst gewijzigd: 19 augustus 2008 20:12

LEIDEN - Een bijzondere vondst op het terrein van museum Naturalis in Leiden. Daar vonden onderzoekers een springstaart (een insect) die nooit eerder in Nederland is aangetroffen.

Dat liet het Nationaal Natuurhistorisch Museum dinsdag weten.

De springstaart is een bodemdierje waarvan ongeveer tweehonderd soorten bekend zijn. „Deze kleine bodemdierjes zijn in ons land nog relatief slecht onderzocht, maar om een nieuwe soort

natuurdagboek 17 september 2008

Trouw

(Onder)zoekt en gij zult...

Er is een wespje ontdekt in de tuin van natuurmuseum Naturalis te Leiden. Niet zomaar een wespje, maar een Wesp Zonder Naam. Alleen zijn familie is van naam: *Rhyssalus*. Geen wetenschapper heeft de soort ooit beschreven. Op de foto ziet u een nog onbeschreven wesp. Hij zit niet op een onbeschreven blad maar op een staafe. Het dierje meet drie millimeter en is tot dusver over het hoofd gezien. Maar wie zoekt, zal vinden en de (onder)zoekers van de Stichting European Invertebrate Survey, die de organismen op, onder en boven het terrein van Naturalis in kaart brachten, hebben nog veel meer gevonden.

(Braconie van klei ook wel wezen. I zijn piepflinter z wespjes. stonden land gez wespent gegroeid Dat is ru 12.000 b wespjes t is drielk vooral in EIS heeft staart en

Trouw

Vroege Vogels

33,3 jaar passie voor kriebelbeestjes

29 september 2008 16:30

Op zaterdag 6 september viert de Stichting European Invertebrate Survey (EIS) - Nederland haar 33,3-jarig bestaan. EIS is in Nederland gehuisvest en ondersteunt de verspreiding van ongewervelde dieren (zoals insecten, spinnen en kreeften) in Nederland. Het gebied van het jubileum is dit jaar nauwkeurig bijgehouden met voor dieren, planten en paddestoelen er allemaal leven in en rond Naturalis. Er zijn tot nu toe 1402 verschillende soorten gevonden, waaronder een springstaart die nog niet eerder is aangetroffen in Nederland en de laatste Nederlandse vondst van een slingerstaart. Op 6 september wordt de inventarisatie afgerond met een grote demonstratie van diverse vliegsoorten. Voor het eerst in Nederland wordt daarbij zelfs een insecten-insect.

Als er iets is wat tijdens de jubileumdag duidelijk wordt, is het de enorme verscheidenheid aan soorten insecten waarvan EIS al 33,3 jaar werkt. En op welke onverwachte plaatsen ze te vinden zijn. Daarom is het jubileumbestuur "Passie voor kleine beestjes" geacht. Het jubileum is het "Dier van de Week" van het "Dier van de Week" en "Dier van de Week" spreken beelden.

Verder is ook het feit dat het netwerk van het terrein op een klein verstedelijk gebied als het natuurterrein: meer dan 1402 verschillende soorten zijn er geweest, waarvan een aantal gebieden of zelfs nieuw voor Nederland. Op 6 september wordt de stand van dat moment verder gemaakt: hoe na de 100 soorten? De volgende vinden zijn te benoemen in een speciale video. Dit er leven in Naturalis!

Hoe de medewerkers van EIS in het veld "beestjes verzamelen, laten ze 's middags plan. Dit gebeurt in, om, boven en onder Naturalis. Onder meer worden motten, stofzuigers en kriebelbeestjes verzameld. Voor het eerst in Nederland wordt er een insecten-insect om vliegende insecten uit de lucht te vangen met een net. Op 6 september komt de dagje weer op aarde na de zoektocht van drie dagen "vrij" zijn betrekken.

Bron: Naturalis

Vroege Vogels

30 VROEGE VOGELS

Home | Beelden | EIS | Nieuws | Contact | Thema's | Blog | Schied | Contact | Links | Media

Vroege Vogels Nieuwsbrief

via e-mailadres

via RSS

Schied

30 VROEGE VOGELS

Wes verschij

De stichting van de vogels en kriebelbeestjes is de wereld vol nieuwsgierigheid te ontdekken en te leren te volgen. Want er zijn nog zoveel ongewervelde, die